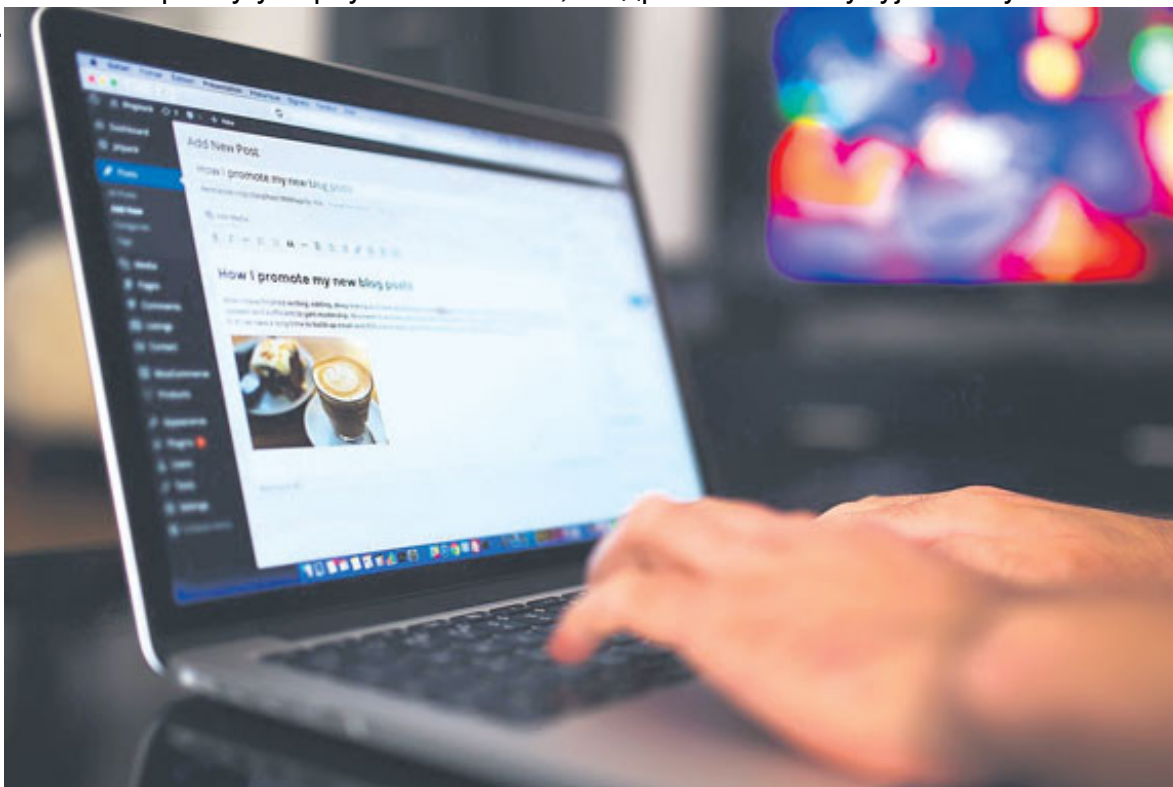

Одбор за унутрашње тржиште и заштиту потрошача Европског парламента прошле недеље је изгласао Акт о дигиталним тржиштима. Што је најважније, усвојени су и предлози о бољој контроли оглашавања на интернету и транспарентном пословању највећих интернет трговаца. – Сигурно се сваком десило да једном погледа неки оглас на интернету и онда га он прати стално, коју год страницу да посећује.

Чак 98,5 одсто прихода „Фејсбука“ и 83 процента прихода „Гугла“ остварује се оглашавањем. Грађани често нису свесни колико велике онлајн компаније профитирају на нашим подацима, расположењу, здравственом стању, интересима и слично. Да нас неко тако прати на улици, било би забрањено, али на интернету је све дозвољено – изјавила је Биљана Борзан из овог одбора. Она је објаснила да овај предлог забрањује и праћење малолетника на интернету у сврху оглашавања, а одраслима омогућује лакшу заштиту и контролу.

Овакво решење, којем се окреће европско тржиште, поклопило се са активностима „Епла“, који је недавно омогућио својим корисницима да искључе праћење за неке апликације, а колико је то било интересантно корисницима, показује податак да је 97 одсто искористило ту могућност. – Овај предлог доноси већу транспарентност у случају великих платформи попут „Гугла“ и „Фејсбука“, којима је забрањено да посебно истичу своје садржаје. То је посебно важно после пресуде против „Гугла“ у вредности од 2,42

милијарде евра јер је пружао већу видљивост својим услугама у претраживачу.

Овим предлогом Европска унија иде директно против самовоље дигиталних гиганата, и то у циљу заштите потрошача – објашњава Борзанова. Иначе, да подсетимо, Акт о дигиталним услугама, као основни документ регулисања ових права на тржишту ЕУ, донет је још у децембру прошле године. Њиме се уређује одговорност пружалаца дигиталних услуга који су посредници између потрошача и робе, услуга и садржаја. Циљ доношења ових прописа је боља заштита потрошача и стварање праведнијег дигиталног тржишта. Правила се примењују на нивоу целе Европске уније, а за годину дана предузето је доста на сузбијању незаконитог садржаја, а донета су и нова правила о следљивости пословних корисника на страницама које се баве купопродајом како би се лакше откривали продавци незаконите робе.

Пандемија је очигледно само убрзала уређење овог дела тржишта будући да интернет платформе имају све важнију улогу у свакодневном животу.

Пошто је извесно да ће се све више људи окретати пословању преко мреже, логично је да се постављају, како кажу, темељна права у овој области, али и сигурније окружење, које ће омогућити потрошачима безбеднију комуникацију и трговину преко интернета. – Ова правила су допринела и томе да интернет платформе више брину о својим корисницима и омогуће им валидне и благовремене информације о томе ко продаје одређени производ или услугу. То ће допринети откривању непоштених трговаца и заштити купаца од, на пример, кривотворених или опасних производа.

Потрошачи с друге стране имају прилику да то пријаве – наводи се у Акту о дигиталним услугама. Иначе, овај документ или скуп правила је само наставак Директиве о електронској трговини, која је донета 2000. године и која је пружала основни правни оквир за пружање дигиталних услуга у ЕУ. Јасно је да се у последње две деценије много тога у овој области променило и да је било неопходно ажурирати и правила. С једне стране интернет пословање је донело бројне иновације и омогућило пре свега прекограничну трговину у ЕУ и ван ње и бројне пословне могућности, али с друге и ризике, највише за злоупотребу права корисника, заштиту њихових личних података и саму трговину.

Јелица Антељ, Ивана Албуновић

(Политика)